Dossier d'estiu de Llatí

Nom i cognoms:

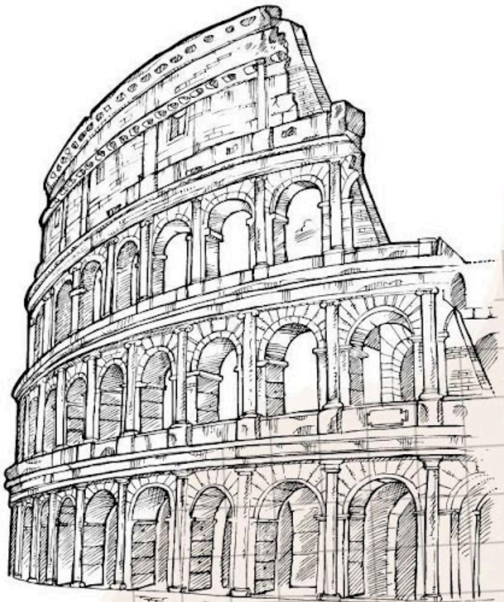

1. **Declina aquests mots en els casos indicats:**

eruca, -ae	Genitiu pl	Datiu sg	Acusatiu sg	Nominatiu sg
lucerna, -ae	Acusatiu pl	Ablatiu sg	Datiu pl	Vocatiu sg
laetitia, -ae	Genitiu sg	Acusatiu sg	Ablatiu pl	Vocatiu pl
nauta, -ae	Nominatiu pl	Datiu sg	Ablatiu sg	Genitiu sg

2. **Completa el verb *sum* amb els pronoms personals corresponents:**

ego				*ero*
	es			
ille/illa			*fuit*	
		eramus		
	estis			

3. **Conjuga el present de cada verb en la persona que s'indica:**

Verb	Persona i gènere	Present	Imperfet	P. perfet	P. Plusq.
punio (4)	3a persona plural				
solvo (3)	3a persona singular				
duro (1)	2a persona singular				
gero (3)	2a persona plural				
floreo (2)	3a persona singular				

navigo (1)	2a persona plural				
sentio (4)	1a persona plural				

4. **Declina els mots següents en els casos que s'indica:**

amicus, -i	Acusatiu sg	Genitiu pl	Ablatiu sg	Vocatiu sg
saxum, -i	Acusatiu pl	Vocatiu sg	Datiu sg	Nominatiu pl
liber, libri	Nominatiu pl	Acusatiu pl	Acusatiu sg	Ablatiu pl

5. **Declina en singular i en plural els sintagmes següents:**

parvus, -a, -um: petit / *puella, -ae* (f): nena		
	Singular	Plural
Nominatiu		
Vocatiu		
Acusatiu		
Genitiu		
Datiu		
Ablatiu		

acerbus, -a, -um: salvatge / bellum, -i (n): guerra		
	Singular	Plural
Nominatiu		
Vocatiu		
Acusatiu		
Genitiu		
Datiu		
Ablatiu		

miser, misera, miserum: desgraciat / *servus, -i* (m): esclau		
	Singular	Plural
Nominatiu		
Vocatiu		
Acusatiu		
Genitiu		
Datiu		
Ablatiu		

6. **Indica quins d'aquests mots no són de la tercera declinació:**

multitudo, -inis

equitatus, -us

pes, pedis

vulpes, -is

navis, -is

opus, -eris

obsidio, -onis

agnus, -i

res, -ei

7. **Declina els mots de la tercera declinació de l'activitat anterior que siguin de tema en consonant (imparisil·làbics).**

8. **Declina l'acusatiu plural d'aquests sintagmes formats per un adjectiu i un nom (recorda que per saber el gènere del mot has de consultar el diccionari):**

a) altus, -a, -um / turris, -is →

b) longus, -a, -um / flumen, -inis →

c) magnus, -a -um / rumor, -oris →

d) Romanus, -a, -um / orator, -oris →

9. Fes concordar, en cada cas, el nom amb l'adjectiu indicat entre parèntesis

a) ... multitudine (ingens, ingentis) →

b) ... necem (celer, -eris, -ere) →

c) ... socius (prudens, -ntis) →

d) ... civitatibus (mirabilis, -e) →

e) ... amicitia (omnis, -e) →

10. Fes concordar el pronom que hi ha entre parèntesis amb el nom que acompanya:

a) (iste, ista, istud) hominis →
b) (ille, illa, illud) viros →
c) (hic, haec, hoc) exemplum →
d) (meus, a, um) senatorum →
e) (ille, illa, illud) fratrem →

11. Declina en Ac. sg. i en Ac. pl. aquests mots de la 4a i la 5a declinacions:

	Acusatiu singular	Acusatiu plural
cursus, -us		
facies, -ei		
fides, -ei		
impetus, -us		
cornu, -us		

12. Escriu les formes verbals següents.

a) 1a persona plural del plusquamperfet del verb *constituo* (3) →

b) 3a persona plural del perfet del verb *erro* (1) →

c) 2a persona singular del futur perfet del verb *peto* (3) →

d) 1a persona singular del plusquamperfet del verb *pono* (3) →

13. **Analitza les formes verbals següents.**

- duxistis →
- lavaverint →
- venerunt →
- continueram →
- gessit →
- moverimus →
- pugnaveras →

14. **Analitza i tradueix aquests textos:**

1. **SATURN I L'EDAT D'OR**

Saturnus in Olympo per multos annos regnavit, sed Iuppiter,filius suus,contra patrem bellum movit. Iuppiter post maximam pugnam patrem vicit et ex caelis Saturnum expulit. Primus Saturnus in Italiam venit, genus altis montibus dispersum composuit et Latinos agrorum cultum docuit. Ex illo tempore sub rege Saturno illa aetas aurea fuit.Poeta Ovidius sic celebrat: homines sine lege, sponte sua, vitam agebant; ti mor non illis erat et sine vindice bonum rectumque faciebant; nondum fossae oppida cingebant, nec tuba milites ad pugnam congregabat, nec matres bella et gladios cruentos horrebant. Tellus, illa sola, optimos fructus homibus ferebat; non boves, non tauri terram arabant. Ver erat aeternum et placidi Zephiri flores arboresque auris tepidis mulcebant; flumina iam lactis, iam nectaris currebant et mella flava de ilice dura stillabant.

2. **ORFEU I EURÍDICE**

Orpheus poeta feras etiam cantu suo domabat atque magna saxa lyrae suavitate movebat. Eurydicam, pulchram feminam, in matrimonio habebat multumque amabat. Orpheus beatus erat, sed vipera Eurydicam in prato mordet suoque veneno propere necat. Eurydica in Inferos, mortuorum magna regna, descendit. Orpheus in Inferos venit atque inter mortuorum umbras quaerebat Eurydicam suam. Postremo etiam Proserpinam, Inferorum deam regnamque, suis verbis canoris movit. Proserpina dea Eurydicam Orpheo reddit. Iam Orpheus Eurydicam ex Inferis in terras secum ducebat laetusque erat. Orpheus ad Inferos respicere non debebat, sed, magna cura motus, ad Inferos respexit. Tunc Eurydica in Inferos rursus descendit atque in Inferis perpetuo mansit.

3. **DÈDAL I ÍCAR**

Daedalus, vir magni ingenii, in insula Creta exsulabat. Ibi Cretae tyrannus Daedalo hospitium praebuit, atque Daedalus magnum Labyrinthum tyranno aedificavit. Sed postea tyrannus Daedalum cum filio in Labyrintho inclusit. Tunc Daedalus alas pinnis et cera fecit et umeris aptavit. Deinde cum filio evolavit. Puer alas in caelo agita bat, sed alarum cera liquescit et miser puer in undas cadit. Interea Daedalus in Italiam venit et in pulchro templo alas deis dedicavit.

4. **ORÍGENS DE ROMA**

Per decem annos Graeci cum Troianis pugnaverunt quia Paris, filius Troianorum regis, rapuerat Helenam, uxorem Menelai, rex Spartanorum. Graeci Troiam saepe oppugnaverant, sed oppidum expugnare non potuerant. Graeci magnum equum ligneum fecerunt. Multi viri armati intus latebant. Equus ante portas Troiae collocatus est, sicut donum deae Minervae. Graeci autem deponere arma simulaverunt atque in insulam Tenedum, proximam Troiae, navigaverunt.

Dei inmortales Troianos deseruerant. Troiani, igitur, crediderunt dolis Graecorum. Moenia aperuerunt atque magnus equus intra moenia acceptus est. Noctu Graeci in equo occultati liberati sunt. Socii eorum redierunt atque Troiam incenderunt.

Iam tota urbs flagrabat. Iuppiter pium Aeneam monuit: Salutem quaere, fuge, et Penates Troiae in alienas terras porta. Aeneas imperio Iovis paruit et suos deosque Penates in naves imposuit.

Venti ad insulam Delum naves gesserunt, ubi deus Apollo semper cultus erat pie. Aeneas enim consulere potuit deum. Aeneas tremens hanc vocem Apollinis audivit: Navigate in Italiam ibique novas sedes quaerite. Multos labores vobis Iuno imponet, sed Venus, mater tua, numquam vos deseret. Troiani, ita confirmati, rursus mare petierunt. Post longos errores pervenerunt in Italiam. Prima castra in Latio posita sunt. Ibi regnabat Latinus et incolebant Latini.

Aeneas et Troiani praedam ex agris latinis capiebant. Latinus rex cum armatis concurrit. Instructae erant acies. Priusquam signa proelii darent, Latinus Aeneam vocavit ad conloquium. Latinus Aeneam rogavit: unde venitis?, cur domo discessistis?, cur Latium quaesivistis? Aeneas Latinum non celavit originem divinam atque fugam ex Troia incensa.

Latinus ab Aenea captus est non armis sed nobili genere et animi magnitudine. Itaque pacem atque amicitiam compararunt. Aeneas apud Latinum fuit in hospitio. Lavinia, filia Latini, data est Aeneae in matrimonium.

Troiani oppidum condunt; Aeneas a nomine uxoris oppidum novum Lavinium appellat. Ex novo matrimonio filius fuit. Filium Ascanium appellaverunt.

Lavinia, ante adventum Aeneae, Turno desponsa erat. Turnus, iratus, Aeneae Latinoque bellum gessit. Turnus ab Aenea victus est. Post mortem Aeneae Ascanius novam urbem sub Albano monte condidit. Nova urbs appellata est Alba Longa.

Ascanii progenies multos annos Albae regnavit. Proca rex Numitorem atque Amulium procreavit. Numitori, primogenito, regnum dedit. Sed Amulius, avidus regni, Numitorem e regno pepulit. Praeterea stirpem virilem fratris interfecit. Rheam Silviam, Numitoris filiam, vestalem designavit. Vestales virgines erant; proinde filios non habebant. Sed Rhea Silvia gemelam prolem e Marte genuit. Amulius iratus Rheam punivit ac iussit proicere pueros in Tiberim. Aqua autem fluctuans pueros in sicco destituit. Lupa puerilem vagitum sensit, ex montibus decurrit ac pueris mammas praebuit. Deinde pastor Faustulus infantes invenit, secum duxit et educavit.

Pueri appellati sunt Romulus et Remus. Remus, adulescens, captus est. Tum Faustulus veritatem Romulo enarravit. Romulus Remun liberavit. Amulius interfectus est et Numitor in regno repositus. Deinde Romulus novam urbem, Romam, condidit.

Romulus imaginem urbis magis quam urbem fecerat: deerant incolae. Erat in proximo lucus; hunc asylum fecit. Eo statim multitudo latronum pastorumque confugerunt.